

15.9.2015

Kirjastoverkkopalvelut

FINTO-PROJEKTIN TARKISTETUT TEHTÄVÄT VUODELLE 2015

TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

Kesän 2015 aikana projektin palveluksesta lähtivät tietojärjestelmäasiantuntija Sini Pessala ja tietoasiantuntija Susanna Nykyri. Sini siirtyi Applen palvelukseen ulkomaille ja Susanna puolestaan Helsingin yliopiston kirjastoon. Helsingin yliopiston rekrytointikiellosta johtuen uusien työntekijöiden rekrytointi on melko pitkä prosessi ja lisäksi uudet eivät luonnollisestikaan korvaa vanhoja suoraan. Tästä johtuen loppuvuoden suunnitelmaa joudutaan hieman muokkaamaan ja jotkut luvut asiat siirtyvät.

Alla on esitetty tehtävät alkuperäisessä muodossaan listassa. Muuttuneet kohdat on korostettu sinisellä ja näiden alle on sisennetty muutokset tai tehtävän uusi muotoilu.

Tehtävät

Hallinnolliset ja viestinnälliset tehtävät vuodelle 2015

- Finto-verkoston toiminta alkaa
- Laaditaan yhteisiä periaatteita ontologioiden kehitykseen ja käyttöön liittyen
- Laaditaan ohjeistukset ontologioiden käytöstä sisällönkuvailussa ja niiden hyödyntämisestä tiedonhaussa järjestelmätasolla yhdessä sisällönkuvailun asiantuntijaverkoston kanssa
- Viestinnän painopiste siirtyy painottamaan ja tukemaan Finto-palvelun käyttöönottoa eri organisaatioiden sisällönkuvailun ja tiedonhaun järjestelmissä
- Järjestetään koulutusta ontologiakehittäjille ja sisällönkuvailijoille.

Finto-palvelun ja Skosmos-ohjelmiston kehitykseen liittyvät tehtävät vuodelle 2015

- Suoritetaan Finto-palvelun auditointi
- Kehitetään Skosmukseen tuki hyvin suurille tietovarannoille (esim. LCSH, n. 500 000 käsitettä)
- Kehitetään edelleen ohjelmiston automaattista testausta käyttöliittymätason ja rajapintatason osalta sekä yksikkötestien laajentaminen soveltuvin osin
- **Pilotoidaan KDK:n nimitietopalvelua Fintossa**
 - KDK:n nimitietopalvelua on suunnitteilla ja Finto-projekti on osallistunut aktiivisesti suunnittelutyöhön, mutta varsinaiseen pilotointiin ei tämän vuoden aikana päästä
- **Luodaan valitsinleijuke, jonka avulla Finto on helppo ottaa käyttöön sisällönkuvailussa**
 - Valitsinleijukkeen luominen siirtyy ensi vuoteen
- **Tarjotaan Finton tietovarantoja soveltuvilta osin myös MARC- tai CSV/Excel-muodossa**
 - Näissä formaateissa tiedon julkaiseminen siirtyy ensi vuoteen
- Kehitetään ja otetaan käyttöön ehdotusjärjestelmä uusille käsitteille ja käsittemuutoksille eri ontologioihin
- **Luodaan tapa esittää uuden sanastoversion tuomat muutokset Finton sanastosivulla**
 - Tämä on toteutettu, mutta melko alkeellisesti. Kokonaisvaltaisempi toteutus siirtyy ensi vuoteen
- Kehitetään työkaluja, ohjeistusta ja prosesseja YSAsa YSOon vaihtamisen tueksi olemassa olevissa järjestelmissä
- Finto-palvelun laajempi käyttöönotto Kansalliskirjaston omissa järjestelmissä kuten Finnassa ja kirjastojen yhteistietokanta Melindassa

15.9.2015

Kirjastoverkkopalvelut

- VESA verkkosanaston ylläpito lakkautetaan ja käyttö ohjataan Finto-palveluun
- Kehitetään erikoisontologioiden esitystapaa Finto-palvelussa
- Linkittyneiden ontologioiden muutoksen hallinnan työkalu MUTU saatetaan käyttövalmiiksi
 - MUTUn käyttövalmiiksi saattaminen siirtyy ensi vuoteen
- Otetaan käyttöön siltaustyökalu, jolla eri ontologioita voidaan linkittää toisiinsa puoliautomaattisesti
 - Siltaustyökalun käyttöönotto siirtyy ensi vuoteen
- Kartoitetaan web-pohjaisten ontologiaeditorien nykytilanne ja tehdään suunnitelma jatkosta
- Skosmoksen näkyvyyden parantaminen ja sen käyttöönoton helpottaminen kansainvälisen yhteistyön edistämiseksi.

Sisältötyöhön liittyvät tehtävät vuodelle 2015

- YSON käsitteistön tarkistus ja muokkaus vastaamaan käyttötarpeita saatetaan valmiiksi 2/3 osalta kokonaisuudesta
 - Aivan luvattuun 2/3 ei päästä vielä tänä vuonna
- Lisätään käyttäjätarpeiden mukaisesti YSOon uusia käsitteitä (n. 1000 vuodessa) ja näiden väliset suhteet sekä termit kolmella kielellä
 - Tämän lisäksi korjataan Aalto-yliopiston aikaisten päivitysten puutteita
- Valitaan menetelmä, jolla YSOa rikastetaan käsitteiden välisten suhteiden, synonyymien ja/tai temaattisuuden osalta
 - Menetelmän tutkiminen ja valinta siirtyy ensi vuoteen
- Laaditaan työsuunnitelma yksikkö- ja monikkomuotojen lisäämiseksi YSON käsitteille ja toteutetaan se
- YSON englanninkielinen käännös ja siltaus LCSH:hon valmistuu. Luodaan suunnitelma englanninkielisen sisällön ja siltausten jatkuvalla ylläpidolle
 - Käännös ei valmistu aivan loppuun saakka
- Valitaan työkalu YSON puoliautomaattiseen siltaamiseen ja valitaan siltaamiskohteeksi jokin merkittävä kansainvälinen resurssi. Toteutetaan alustava, automaattinen siltaus
 - Siltaamistyökalun ja -kohteen valinnat sekä alustava siltaus siirtyvät ensi vuodelle
- Tehdään suunnitelma YSAn ja Allärsin vapaan indeksoinnin termien auktorisointiin
- Luodaan YSOlle kotisivu kolmella kielellä, jossa julkaistaan sen käyttöön ja kehitykseen liittyvää dokumentaatiota
- Automatisoidaan ontologiapilvi KOKOn yhdistäminen ja julkaisu
- Luodaan suunnitelma yhteiskäyttöisen sisältöjen kuvailussa käytettävän paikkatiedon julkaisemisesta ja ylläpidon koordinoinnista Finton kannalta
- Laaditaan suunnitelma YSasta ja Allärsistä YSOon siirtymiseksi kansallisbibliografia Fennicassa ja Melindassa
- Fintossa julkaistaan uusi versio Julkisen hallinnon palveluontologia JUPOsta ja edistetään sen käyttöönottoa eri järjestelmissä
 - Finto-projekti on osallistunut JUPOa uudistavaan työhön aktiivisesti ja julkaissut Palvelutietovarannon palveluluokituksen, mutta uusi versio JUPOsta ei valmistu vielä tänä vuonna
- Julkishallinnon ontologia JUHOn ontologiamuodon ylläpito yhteistyössä valtioneuvoston asiansastoryhmän kanssa
- Kansalliskirjaston henkilöauktori-tietovarannot tuodaan Fintoon avoimen linkitetyn datan standardien mukaisessa muodossa
 - Julkaisusta laadittiin hakemus tietosuojalautakunnalle, mutta sen päätös ei ehtine tälle vuodelle
- Sovitetaan ja julkaistaan erilaisia vaadittuja tietovarantoja tarvittaessa.

15.9.2015

Kirjastoverkkopalvelut

PROJEKTIN VAIHEISTUS JA TUOTOKSET

Alla on esitetty tarkistettu versio projektin tuotoksista ja tärkeimmistä välitapeista. Muuttuneet asiat ovat korostettu sinisellä selitteen ollessa suluisa perässä ja eteenpäin siirtyvät on sisennetty.

Tuotokset ja tärkeimmät välitapit

- 1/2015 - 3/2015
 - Suunnitelma yhteiskäyttöisen, sisältöjen kuvailussa käytettävän paikkatiedon julkaisemisesta ja ylläpidon koordinoinnista Finton kannalta
 - Skosmos 1.0 (uusi)
 - Suoritetaan Finto-palvelun auditointi siirtynyt Q4:ään
- 4/2015 - 6/2015
 - Skosmos-kotisivu sekä Skosmos-artikkeli (uusi)
 - Periaatteet KOKOon kuuluvien erikoisontologioiden ylläpitoa varten (uusi)
 - Skosmos 1.1 (uusi)
 - Automatisoidaan ontologiopilvi KOKOn tuotanto ja julkaisu siirtynyt Q3:een
 - Raportti web-pohjaisten ontologiaeditorien nykytilanteesta siirtynyt Q4:ään
- 7/2015 - 9/2015
 - Automatisoidaan ontologiopilvi KOKOn tuotanto ja julkaisu (siirtynyt Q2:Itä)
 - Valitsinleijuke, jonka avulla Finto on helppo ottaa käyttöön sisällönkuvailussa (ei tänä vuonna)
 - Linkittyneiden ontologioiden muutoksen hallinnan ratkaisu (ei tänä vuonna)
 - Suunnitelma YSAsta ja Allärsistä YSOon siirtymiseksi Fennicassa ja Melindassa (alustava suunnitelma)
 - Käsitteiden termien yksikkö- ja monikkomuodot YSOssa (aikaistuu Q4:Itä)
 - Skosmos 1.2 (uusi)
 - Skosmos tukee hyvin suuria tietovarantoja siirtynyt Q4:ään
 - YSON kotisivu, jossa julkaistaan sen käyttöön ja kehitykseen liittyvää dokumentaatiota siirtynyt Q4:ään
 - Ehdotusjärjestelmä uusille käsitteille ja käsittemuutoksille otetaan käyttöön YSAssa ja Allärsissä – valmistuminen siirtynyt Q4:ään ja käyttöönotto ensi vuodelle
- 10/2015 - 12/2015
 - Suoritetaan Finto-palvelun auditointi (siirtynyt Q1:Itä)
 - Raportti web-pohjaisten ontologiaeditorien nykytilanteesta (siirtynyt Q2:Itä)
 - Skosmos tukee hyvin suuria tietovarantoja (siirtynyt Q3:Itä)
 - YSON kotisivu, jossa julkaistaan sen käyttöön ja kehitykseen liittyvää dokumentaatiota (siirtynyt Q3:Itä)
 - Ehdotusjärjestelmä uusille käsitteille ja käsittemuutoksille otetaan valmistuu otettavaksi käyttöön YSAssa ja Allärsissä (siirtynyt Q3:Itä ja käyttöönotto siirtyy ensi vuodelle)
 - Finto liitetään palveluväylään (uusi)
 - Suunnitelma Finton roolista KDK:n nimitietopalvelussa (uusi)
 - Tarkennettu projektisuunnitelma vuodelle 2016
 - Lähes kaksi kolmasosaa YSON käsitteistöstä on tarkistettu ja muokattu vastaamaan tunnistettuja käyttötarpeita (ei päästä aivan tavoitteeseen tänä vuonna)
 - Englannin käännös ja siltaus LCSH:hon lähes valmis (ei päästä aivan tavoitteeseen tänä vuonna)

15.9.2015

Kirjastoverkkopalvelut

- [Ontologian muutoksenhallinnan työkalu MUTU](#) käyttövalmis (ei tänä vuonna, mutta katso seuraava)
- [YSAsta YSOon muutoksenhallinnan ja päivityksen työkalu](#) (uusi)
- VESA verkkosanaston ylläpito lakkautetaan ja käyttö ohjataan Finto-palveluun
- [Finto-verkoston toiminta alkaa](#) (ei täysin alkuperäisesti suunnitellussa muodossa)
- [Skosmos 1.3 ja 1.4](#) (uusi)
 - Käsitteiden termien yksikkö- ja monikkomuodot YSOssa siirtynyt Q3:een